

Sygn. akt II K 487/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 grudnia 2017 roku

Sąd Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: SSR Anna Gąsior – Majchrowska

Protokolant: st. sekr. sądowy Maria Rytych

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Tomaszowie Mazowieckim: J. P.

po rozpoznaniu w dniu 14 grudnia 2017 roku

sprawy:

P. S.

syna J. i E. z domu G.

urodzonego w dniu (...) w O.

oskarżonego o to, że:

W okresie od 16 maja 2012 roku do 11 września 2012 roku i od 30 września 2016 roku do 30 stycznia 2017 roku w T. woj. (...) uporczywie uchylał się od wykonywania ciężącego na nim obowiązku opieki przez niełożenie na utrzymanie swojego syna M. S., przy czym :

- w okresie od 16 maja 2012 roku do 11 września 2012 roku w kwocie po 400 złotych miesięcznie zasądzonych na podstawie wyroku Sądu Rejonowego w T. M.. z dnia 17.12.2010 roku w sprawie sygn. akt(...).

- w okresie od 30 września 2016 roku do 30 stycznia 2017 roku w kwocie po 500 złotych miesięcznie zasądzonych na podstawie wyroku Sądu Rejonowego w T. M.. z dnia 27.09.2013 roku w sprawie sygn. akt (...) przez co naraził go na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych.

tj. o przestępstwo z art. 209 § 1 kk

1. oskarżonego ***P. S.*** w miejsce zarzucanego mu czynu opisanego w akcie oskarżenia uznaje za winnego tego, że w okresie od 16 maja 2012 roku do 11 września 2012 roku i od 30 września 2016 roku do 30 stycznia 2017 roku w T. woj. (...) naraził syna M. S. na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych w ten sposób, że uchylał się od wykonywania obowiązku alimentacyjnego wobec syna M. S. i tak:

- w okresie od 16 maja 2012 roku do 11 września 2012 roku określonego w kwocie po 400 złotych miesięcznie wyrokiem Sądu Rejonowego w T. M.z dnia 17.12.2010 roku w sprawie sygn. akt (...), wskutek czego powstała łączna zaległość przekraczająca równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych,

- w okresie od 30 września 2016 roku do 30 stycznia 2017 roku określonego w kwocie po 500 złotych miesięcznie wyrokiem Sądu Rejonowego w T. M. z dnia 27.09.2013 roku w sprawie sygn. akt(...), wskutek czego powstała łączna zaległość przekraczająca równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych, przy czym przyjmuje, że wyczerpuje on dyspozycję art. 209 § 1a k.k. i za to na podstawie art. 209 § 1a k.k. wymierza oskarżonemu karę 6 (sześciu) miesięcy

ograniczenia wolności polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 (trzydziestu) godzin w stosunku miesięcznym;

2. na podstawie art. 34 § 3 k.k. w zw. z art. 72 § 1 pkt 3 k.k. zobowiązuje oskarżonego **P. S.** do wykonywania ciężącego na nim obowiązku łożenia na utrzymanie syna M. S.;

3. zwalnia oskarżonego **P. S.** od opłaty, a wydatkami poniesionymi w sprawie obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt II K 487/17

UZASADNIENIE

Oskarżyciel publiczny – Prokurator Prokuratury Rejonowej w Tomaszowie Mazowieckim postawił oskarżonemu P. S. zarzut popełnienia czynu polegającego na tym, że :

- w okresie od 16 maja 2012 roku do 11 września 2012 roku i od 30 września 2016 roku do 30 stycznia 2017 roku w T. woj. (...) uporczywie uchylał się od wykonywania ciężącego na nim obowiązku opieki przez niełożenie na utrzymanie swojego syna M. S., przy czym :

- w okresie od 16 maja 2012 roku do 11 września 2012 roku w kwocie po 400 złotych miesięcznie zasądzonych na podstawie wyroku Sądu Rejonowego w T. M. z dnia 17.12.2010 roku w sprawie sygn. akt (...).

- w okresie od 30 września 2016 roku do 30 stycznia 2017 roku w kwocie po 500 złotych miesięcznie zasądzonych na podstawie wyroku Sądu Rejonowego w T. M. z dnia 27.09.2013 roku w sprawie sygn. akt (...)przez co naraził go na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, **tj. przestępstwa z art. 209 § 1 kk**

W toku przewodu sądowego Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. S. jest dzieckiem pochodzącym ze związku konkubenckiego M. A. i P. S..

(wyjaśnienia oskarżonego P. S. – k. 61-64, k. 127 v.;

zeznania świadka M. A. – k. 23-25, k. 128-128v;

zeznania świadka J. S. – k. 46-47, k. 128v-129;

zeznania świadka E. S. – k. 43-44, k. 129)

Wyrokiem Sądu Rejonowego w T. M. z dnia 17 grudnia 2010 r. w sprawie (...) P. S. został zobowiązany do płacenia na rzecz syna M. S. tytułem alimentów kwoty 400 zł miesięcznie poczynając od dnia 01 grudnia 2010 r. płatne do rąk matki M. A. do 15-go dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminu płatności którejkolwiek z rat.

Natomiast wyrokiem zaocznym Sądu Rejonowego w T. M. z dnia 27 września 2013 r. w sprawie (...)P. S. został zobowiązany do płacenia na rzecz syna M. S. tytułem podwyższonych alimentów kwoty 500 zł miesięcznie poczynając od dnia 01 września 2013 roku z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminu płatności którejkolwiek z rat.

(informacja od komornika z załącznikami – k. 35-38;

zeznania świadka M. A. – k. 23-25, k. 128-128v;

zeznania świadka J. S. – k. 46-47, k. 128v-129;

zeznania świadka E. S. – k. 43-44, k. 129)

M. A. pobierała z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w T. świadczenia z funduszu alimentacyjnego na rzecz syna M. S. w okresach czasu:

- od dnia 01.03.2012 r. do dnia 30.09.2012 r. w wysokości 400 zł miesięcznie;
- od dnia 01.10.2012 r. do dnia 31.08.2013 r. w wysokości 400 zł miesięcznie;
- od dnia 01.09.2013 r. do dnia 30.09.2013 r. w wysokości 500 zł;
- od dnia 01.10.2013 r. do dnia 30.09.2014 r. w wysokości 500 zł miesięcznie;
- od dnia 01.10.2014 r. do dnia 30.09.2015 r. w wysokości 500 zł miesięcznie;
- od dnia 01.10.2015 r. do dnia 30.09.2016 r. w wysokości 500 zł miesięcznie;
- od dnia 01.10.2016 r. do dnia 30.09.2017 r. w wysokości 500 zł miesięcznie.

(informacja z MOPS w T. – k. 12;

decyzje – k. 13-20;

zeznania świadka M. A. – k. 23-25, k. 128-128v)

M. A. samotnie wychowuje syna M. S.. Od 2012 r. nie pracuje. Jest osobą niepełnosprawną w stopniu umiarkowanym i od czterech lat porusza się o kulach. Z tytułu niepełnosprawności M. A. otrzymuje zasiłek stały wraz z opłacaniem składek na ubezpieczenie zdrowotne w wysokości 30 zł miesięcznie. Otrzymuje świadczenie rodzinne w kwocie 128 zł, od maja 2016 r. świadczenie 500 (...), zasiłek pielęgnacyjny w kwocie 153 zł wypłacany od 2017 r., dodatek mieszkaniowy w kwocie 245, 56 zł wypłacany od października 2016 r. do marca 2017 r., natomiast w lutym 2017 r. otrzymała zasiłek celowy w wysokości 120 zł na zakup artykułów żywnościowych.

P. S. widywał się z synem raz w roku. Nie przekazywał na jego utrzymanie żadnych pieniędzy pomimo tego, że podejmował odpłatne prace dorywcze, np. przy remontach oraz przy zbiorze jabłek. Zdarzało się, że rodzice P. J. S. i E. S. – wysyłali M. A. kwoty po 50-100 zł, a jeden raz także kwotę 300 zł, na rzecz M. S..

(informacja z (...) w O. – k. 30;

zeznania świadka M. A. – k. 23-25, k. 128-128v;

zeznania świadka J. S. – k. 46-47, k. 128v-129;

zeznania świadka E. S. – k. 43-44, k. 129)

Na powstałą wskutek zachowania P. S. zaległość w sprawie (...) Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w O. na dzień 17 maja 2017 r. złożyła się kwota 1.970,79 zł stanowiąca alimenty zaległe dla wierzyciela oraz kwota 31.231,03 zł na rzecz (...) T. z tytułu świadczenia wypłacanego przez fundusz alimentacyjny.

W okresie od dnia 16 maja 2012 r. do dnia 11 września 2012 r. i od dnia 30 września 2016 r. do dnia 30 stycznia 2017 r. P. S. nie wpłacił do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w T. M. w sprawie (...)

(informacja od komornika z załącznikami – k. 35-38)

P. S. nie korzystał i nie korzysta ze świadczeń pomocy społecznej Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy (...) w O..

(pismo z (...) w O. – k. 28)

P. S. był zarejestrowany jako osoba bezrobotna w Powiatowym Urzędzie Pracy w O. w okresach czasu:

-od dnia 16.01.2013 roku do dnia 19.12.2013 roku;

-od dnia 10.11.2015 roku do dnia 01.12.2015 roku;

-od dnia 19.01.2016 roku do dnia 07.02.2016 roku;

-od dnia 31.05.2016 roku do dnia 29.09.2016 roku;

-od dnia 31.01.2017 roku do dnia 29.03.2017 roku

W w/w okresach rejestracji P. S. otrzymał oferty pracy:

- 25.10.2013 roku oferta na stanowisko drobiarz do Agencji pracy (...), nie został przyjęty – odmowa pracodawcy;
- 19.01.2016 roku oferta na stanowisko magazynier chłodni do (...) Sp. z o.o. nie został przyjęty – odmowa pracodawcy;
- 08.02.2016 roku oferta na stanowisko pracownik gospodarczy do Zakładu (...), ofertę przyjął, pracę podjął od 08.02.2016 roku;
- 31.05.2016 roku oferta na stanowisko pracownik fizyczny "M." Zakład Produkcyjno – Usługowy (...), nie został przyjęty – odmowa pracodawcy;
- 25.07.2016 roku oferta na stanowisko sprzedawca paliw do Przedsiębiorstwa Handlowo – Usługowego (...), nie został przyjęty – odmowa pracodawcy
- 26.09.2016 roku oferta na stanowisko robotnik budowlany do Przedsiębiorstwa Produkcyjno – Usługowo – Handlowego (...) – nie rozliczył się ze skierowania, nie zgłosił w wyznaczonym terminie i z dniem 30.09.2016 roku został pozbawiony statusu bezrobotnego.

(informacja z PUP w O. – k. 7-8;

zaświadczenie – k. 9;

wyjaśnienia oskarżonego P. S. – k. 61-64, k. 127 v.)

P. S. ma 31 lat, jest kawalerem, ma na utrzymaniu dwoje dzieci. Posiada wykształcenie gimnazjalne – bez zawodu.

(dane osobopoznawcze – k. 127v;

notatka urzędowa – k. 65)

P. S. był uprzednio pięciokrotnie karany. P. S. był pozbawiony wolności w okresach czasu:

- od dnia 14.11.2012 r. do dnia 14.01.2013 r.

- od dnia 20.12.2013 r. do dnia 04.11.2015 r.

P. S. obecnie od dnia 15.04.2017 r. przebywa w Zakładzie Karnym w G., gdzie od dnia 27.04.2017 r. odbywa karę łączną 3 lat i 6 miesięcy orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego wO. z dnia 29.06.2017 r. w sprawie (...), a jej koniec został oznaczony na dzień 18.03.2019 r.

(przeglądarka danych złożonych – k. 3-6;

wynik wyszukiwania – k. 22;

dane o karalności – k. 51-53;

wydruk z NOE SAD – k. 76-86;

wydruk z NOE SAD – k. 108)

Oskarżony P. S. w swoich wyjaśnieniach złożonych w toku postępowania przygotowawczego przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu wyjaśniając między innymi, że nie płacił alimentów na syna, ponieważ jego sytuacja materialna jest bardzo ciężka. Oskarżony podniósł przy tym, że ze względu na swoje wykształcenie nie mógł znaleźć pracy a alimenty w kwocie 500 zł to zbyt dużo, biorąc pod uwagę, że ma na utrzymaniu jeszcze jedno dziecko. Poza tym sam musi się z czegoś utrzymać.

(wyjaśnienia oskarżonego P. S. – k. 61-64, k. 127 v.)

Sąd Rejonowy dokonał następującej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego i zważył, co następuje:

Zgromadzony w sprawie nieosobowy materiał dowodowy w postaci dokumentów przekazanych przez instytucje, w tym przez Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy (...) w O., Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w T., Powiatowy Urząd Pracy w O. oraz pochodzących od Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w O. nie budzi wątpliwości w zakresie wiarygodności i rzetelności zawartych w nich informacji.

Za wiarygodne w zakresie, w jakim okazały się istotne dla sprawy, uznane zostały zeznania świadków M. A., J. S. i E. S. wobec faktu, że zyskały one potwierdzenie w innych wiarygodnych dowodach, a ich treść nie pozostaje w sprzeczności z ustalonym stanem faktycznym.

Wyjaśnienia oskarżonego P. S. Sąd uznał za wiarygodne w zakresie mającym istotne znaczenie dla niniejszego postępowania i znajdującym potwierdzenie w ustalonym przez Sąd stanie faktycznym a w pozostałej części uznał je za obraną linię obrony zmierzającą do pomniejszenia stopnia winy.

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd dokonując niezbędnych modyfikacji w opisie czynu ostatecznie uznał oskarżonego M. W. za winnego w ramach zarzucanego mu czynu opisanego w akcie oskarżenia tego, że w okresie od 16 maja 2012 roku do 11 września 2012 roku i od 30 września 2016 roku do 30 stycznia 2017 roku w T. woj. (...) naraził syna M. S. na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych w ten sposób, że uchylał się od wykonywania obowiązku alimentacyjnego wobec syna M. S. i tak:

- w okresie od 16 maja 2012 roku do 11 września 2012 roku określonego w kwocie po 400 złotych miesięcznie wyrokiem Sądu Rejonowego w T. M. z dnia 17.12.2010 roku w sprawie sygn. akt (...), wskutek czego powstała łączna zaległość przekraczająca równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych,

- w okresie od 30 września 2016 roku do 30 stycznia 2017 roku określonego w kwocie po 500 złotych miesięcznie wyrokiem Sądu Rejonowego w T. M. z dnia 27.09.2013 roku w sprawie sygn. akt (...), wskutek czego powstała łączna zaległość przekraczająca równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych, przy czym w ocenie Sądu niezbędna okazała się zmiana kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu i zakwalifikowanie go jako przestępstwa z art. 209 § 1a k.k. Podnieść bowiem należy, iż art. 209 k.k. w obecnie obowiązującym brzmieniu przewiduje dwa typy przestępstwa, a w tym w § 1 typ podstawowy regulujący odpowiedzialność karną tego, kto uchyla się od wykonania obowiązku alimentacyjnego określonego co do wysokości orzeczeniem sądowym, ugodą zawartą przed sądem albo innym organem albo inną umową, jeżeli łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych albo jeżeli opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosi co najmniej 3 miesiące oraz typ kwalifikowany w § 1a, zgodnie z którym surowszej karze, odpowiadającej sankcji przewidzianej w art. 209 § 1 k.k. w dotychczasowym brzmieniu, podlega sprawca czynu określonego w § 1, który

naraża osobę uprawnioną na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Zatem, zgodnie z obecnie obowiązującym brzmieniem ustawy wyeliminowano znamię uporczywości działania sprawcy zastępując je ściśle określonymi ramami czasowymi w jakich penalizowane zachowanie musi mieć miejsce, a nadto znamię narażenia osoby uprawnionej na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych nie warunkuje już zaistnienia czynu zabronionego, a jedynie zakwalifikowanie zachowania jako narażonego na surowszy wymiar kary. Jednakże należy mieć przede wszystkim na uwadze iż Kodeks karny w obecnym brzmieniu przewiduje w art. 209 § 4 i § 5 k.k. dodatkowe rozwiązania, które w zależności od zachowania oskarżonego (czy też podejrzanego) po popełnieniu czynu i wszczęciu przeciwko niemu postępowania mogą doprowadzić do jego umorzenia na etapie postępowania przygotowawczego bądź odstąpienia przez Sąd od wymierzenia kary, a to w sytuacji gdy w/w uiszcza w całości zaległe alimenty.

W ocenie Sądu nie budzi wątpliwości fakt, że zachowanie oskarżonego wypełniło znamiona przewidziane przez ustawodawcę, jako typizujące przestępstwo z art. 209 § 1a k.k. Zachowanie oskarżonego P. S. w sposób jednoznaczny interpretować należy jako uchylanie się od wykonywania ciężącego na nim obowiązku alimentacyjnego wobec tego, iż w okresie objętym zarzutem nie był on zarejestrowany jako bezrobotny ani pozbawiony wolności, a tym samym miał obiektywną możliwość pozyskania odpowiednich środków pozwalających na realizację nałożonego na niego obowiązku, przy czym w/w został skreślony z ewidencji osób bezrobotnych wobec nierozliczenia się ze skierowania do podjęcia pracy i nie zgłoszenia się w wyznaczonym terminie do Urzędu Pracy, zaś nie ulega wątpliwości, iż pracował dorywczo m. in. przy remontach oraz zbiorze jabłek, a w tej sytuacji uzasadnionym i rozsądnym byłoby oczekiwanie, że przynajmniej część z zarobionych pieniędzy przeznaczy na utrzymanie syna, przekazując na ten cel przynajmniej drobne, lecz regularne kwoty. Nadto w/w obowiązek został określony co do wysokości wyrokiem sądowym, a powstała wskutek zachowania oskarżonego zaległość przekroczyła równowartość 3 świadczeń okresowych. Podkreślenia wymaga również iż w ocenie Sądu fakt uchylania się przez oskarżonego od wykonywania obowiązku alimentacyjnego, biorąc pod uwagę wiek małoletniego syna oraz niewysokie dochody matki sprawującej nad w/w opiekę niewątpliwie świadczą o tym, iż swoim zachowaniem oskarżony P. S. naraził syna na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy pozwala w ocenie Sądu na przyjęcie, iż oskarżony dopuścił się przypisanego mu czynu umyślnie z zamiarem bezpośrednim. Przypisany zaś oskarżonemu czyn miał charakter zawiniony. W ustalonym bowiem stanie faktycznym oskarżony mógł zachować się zgodnie z prawem i nie zachodziły żadne okoliczności, które z uwagi na osobowość oskarżonego mogłyby wpływać ograniczająco na możliwość jego zachowania się w sposób zgodny z prawem, czy też okoliczności, które wyłączałyby jego winę. Ponadto, w ocenie Sądu, przypisany oskarżonemu czyn był bezprawny, a stopień jego społecznej szkodliwości był wyższy niż znikomy.

Wymierzając karę Sąd miał na uwadze ogólne dyrektywy w tym zakresie wskazane przez treść art. 53 k.k., poczynając na korzyść oskarżonego przyznanie do popełnienia zarzucanego mu czynu, niespełna ośmiomiesięczny okres niealimentacji, natomiast za okoliczność obciążającą uznając uprzednią karalność P. S., ale dotychczas nigdy za przestępstwo z art. 209 § 1 k.k.

Wobec powyższego Sąd uznał za adekwatną do stopnia winy i społecznej szkodliwości czynu wyczerpującego dyspozycję art. 209 § 1a k.k. orzeczoną na podstawie art. 209 § 1a k.k. karę 6 miesięcy ograniczenia wolności polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym. W ocenie Sądu izolacja czasowa oskarżonego nie jest niezbędna, albowiem pomimo uprzedniej karalności istnieją w ocenie Sądu podstawy do orzeczenia łagodniejszego rodzaju kary skoro oskarżony P. S. dopuścił się zarzucanego czynu, a wcześniej nie był karany za przestępstwo wyczerpujące dyspozycję art. 209 § 1 k.k. Zdaniem Sądu tak ukształtowana kara ograniczenia wolności uwzględnia w sposób należyty stopień bezprawia zawartego w przedmiotowym zachowaniu oskarżonego i przypisany oskarżonemu stopień winy.

W celu należytego oddziaływania na postawę oskarżonego P. S. względem ciężących na nim obowiązków rodzicielskich, Sąd uznał za celowe nałożenie na niego, na podstawie art. 34 § 3 k.k. w zw. z art. 72 § 1 pkt 3 k.k., obowiązku bieżącego lożenia na utrzymanie syna M. S..

W oparciu o treść art. 624 § 1 k.p.k. i art. 17 ust. 1 ustawy z 23.06.1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. z 1983 r., Nr 49, poz. 223 z późn. zm.), Sąd zwolnił oskarżonego P. S. od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa opłaty oraz wydatków poniesionych w trakcie postępowania uznając, że uiszczenie ich w sytuacji osobistej, majątkowej, rodzinnej, byłoby dla niego zbyt uciążliwe.